

Voorbereiding

Het geloof van Abraham

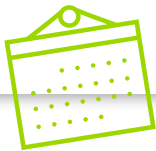
1. INLEIDING BIJ DEZE ZONDAG

Deze zondag is de zesde en laatste van een blok met teksten over Abraham, Sara en Isaak. In deze verhalen gaat het over Abraham, Sara en Isaak als stamouders van het volk van Israël.

We lezen vandaag Hebreeën 11:8-16, een beschrijving van gelovigen uit het verleden die een voorbeeld kunnen zijn voor latere generaties.

Voor de kinderen van **4-8 jaar** richten we ons op het vertrouwen dat Abraham, Isaak en Jakob hadden in God.

Voor kinderen van **8-12 jaar** richten we ons op het idee dat gelovigen op aarde vreemdelingen zijn, die wachten op het hemelse Jeruzalem.

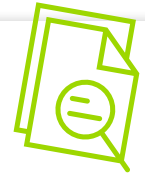
2. CONTEXT VAN DE BIJBEL TEKST

De brief aan de Hebreeën is eigenlijk geen echte brief. De tekst is geschreven als een soort lange preek om mensen te overtuigen. We weten niet door wie de tekst geschreven is. En het is ook niet duidelijk wie de 'Hebreeën' precies zijn. Waarschijnlijk is het boek bedoeld voor christenen die eerst Joods waren, en is het geschreven tussen 75 en 100 na Christus.

De schrijver wil mensen helpen om hun geloof niet te verliezen. Hij wil laten zien dat Jezus de vervulling is van de beloftes die God vroeger gedaan heeft, en dat er met Jezus een nieuwe tijd is begonnen. Hebreeën 11 past hier heel goed bij: de schrijver vertelt over het grote geloof van allerlei mensen uit de geschiedenis van Israël. Hij vertelt over Abraham, Sara, Isaak, Jakob en Jozef. Maar het gaat ook over Mozes, de Israëlieten en Rachab. En als de schrijver meer tijd had gehad, had hij ook nog willen vertellen over mensen als Simson, David en de profeten. Al deze mensen hadden een groot geloof, en deden wat God wilde. Daarom gaf God zijn belofte aan hen. Maar, zo zegt de schrijver, die gelovigen kregen niet tijdens hun leven wat God beloofd had, want dat was Jezus Christus. Door de komst en de dood van Jezus zijn alle mensen gered.

3. UITLEG VAN DE BIJBEL TEKST

In Hebreeën 11:8 begint de schrijver met Abraham die op weg ging zonder dat hij wist waarheen. Dit verwijst naar Genesis 12:1-4, het eerste verhaal van dit blok over Abraham. De schrijver is wat vaag over welk land bedoeld wordt: hij wil het uiteindelijk niet hebben over een geografisch land, maar over het hemelse Jeruzalem. In vers 9-10 werkt de schrijver dat wat verder uit: Abraham en zijn nakomelingen bleven altijd vreemdelingen, ze waren nooit echt thuis in het land. Daar past goed bij dat ze in tenten woonden: dan ben je nooit op een vaste plek. Het idee dat mensen op aarde vreemdelingen zijn, of gasten van God, komt ook op andere plaatsen voor. Bijvoorbeeld in 1 Kronieken 29:15, Psalm 39:13 en 1 Petrus 2:11-17. Het laat zien dat de aarde van God is, en dat het leven op aarde maar tijdelijk is. Uiteindelijk gaat het om het leven in Gods nieuwe wereld (zijn hemelse koninkrijk).

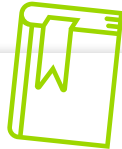
In Hebreeën 11:11-12 gaat het over het vertrouwen van Abraham en zijn vrouw Sara, en de geboorte van hun zoon Isaak. Dat wijst terug naar Genesis 21:1-5. En ook Isaak en Jakob bleven vertrouwen, ook al kwam volgens de schrijver Gods belofte nog niet uit tijdens hun leven.

In Hebreeën 11:13-16 wil de schrijver duidelijk maken dat Abraham en zijn nakomelingen echt wachtten op het land van rust – Gods nieuwe wereld, het hemelse Jeruzalem. En omdat Abraham, Isaak en Jakob dus op God bleven vertrouwen, laat God zich 'de God van Abraham, Isaak en Jakob' noemen. Want voor hen heeft hij dat hemelse Jeruzalem gemaakt.

Voorbereiding

Het geloof van Abraham

4. UIT DE BIJBEL

4-8 jaar

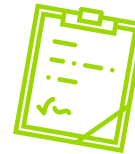
Voor de jongste kinderen is er een kaartje met de tekst van Hebreëen 11:13.

8-12 jaar

Voor de oudste kinderen staat op het werkblad de tekst van Hebreëen 11:9-10.

5. WAT HEB JE NODIG

4-12 jaar

In de kerkdienst

- verkleedkleden of voorwerpen die bij bekende personen horen

4-8 jaar

Om te beginnen

- een stapel kussens of dekens
- twee volwassenen
- eventueel een laag krukje

Om te doen

- Per kind:
- twee lege wc-rolletjes
 - gekleurd vloeipapier
 - verf
 - lijm

8-12 jaar

Bijbeltekst

- een bijbel

Om te doen, eerste opdracht

Per kind:

- 6 satéprikkers
- 4 elastiekjes

Om te doen, tweede opdracht

- het grote vreemdelingspel
- pionnen
- een dobbelsteen

In de kerkdienst

6. MOMENT MET DE KINDEREN IN DE DIENST

De mensen die genoemd worden in Hebreëen 11, worden ook wel 'een stoet van geloofsvoorbeelden' genoemd. Maak met de kinderen jullie eigen stoet.

Je hebt nodig:

- verkleedkleden of voorwerpen die bij bekende personen horen

Geef alle kinderen een voorwerp dat past bij een bekende persoon. Dat kunnen mensen uit de kerk zijn, geloofsvoorbeelden uit de Bijbel of andere mensen. Laat de kinderen dan in een stoet door de kerk lopen, en laat de volwassenen raden wie ze zijn.

Tip

Denk aan een speelgoedboot voor Noach, een stok voor Mozes, een knuffellam of instrument voor David, een rood koord voor Rachab, enzovoort.

De bouwstenen van de zondag

Het geloof van Abraham

In de kinderdienst

7. OM TE BEGINNEN

4-8 jaar

Vertrouw je me?

Durven de kinderen te vertrouwen dat ze opgevangen worden als ze zich laten vallen?

Je hebt nodig:

- een stapel kussens of dekens
- twee volwassenen
- eventueel een laag krukje

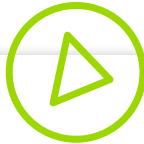
Vertel dat de kinderen zich achterover mogen laten vallen en dat jullie ze opvangen. Ga dus met z'n tweeën bij de kussens staan, en vang de kinderen op.

8-12 jaar

Anders dan anders

Zorg ervoor dat er vandaag iets anders dan anders is, zodat de kinderen even verrast worden. Zet bijvoorbeeld de stoelen op de tafels, begin met de zegen, ga in een andere ruimte zitten, of spreek alle namen achterstevoren uit.

Hoe voelt het om een soort vreemdelingen in de kerk te zijn?

Tip

- Doe dit alleen als de kinderen het durven!
- Kinderen die het eng vinden om zich achterover te laten vallen, kunnen ook van een krukje in je armen springen.

8. GEBED ALS DE KINDERDIENST BEGINT

Trouwe God,
Vandaag horen we het laatste verhaal over Abraham, Sara en Isaak.
Ze zijn een voorbeeld voor ons.
Als we soms zelf twijfelen, of het niet zo goed weten,
kan hun geloof ons helpen.
We zijn net als zij op weg naar het hemelse Jeruzalem,
want uw beloftes blijven altijd gelden.
Daarom vragen we aan u:
Wilt u altijd bij ons zijn?
Dan kunnen we al iets zien van dat nieuwe Jeruzalem.
Amen.

Tip

Ga in een kring zitten voor dit gebed. Je kunt een kaars aansteken, of de kaars die je meeneemt uit de dienst in het midden zetten.

De bouwstenen van de zondag

Het geloof van Abraham

9. BIJBELVERHAAL

4-8 jaar

Volhouden!

Ik ben Judith, en mijn familie is christen. Daarom zit ik vandaag naast papa in de kerk. We komen altijd bij iemand thuis bij elkaar. Soms zijn we maar met een heel kleine groep.

De meeste mensen in onze stad zijn geen christen. Ze vinden christenen maar raar. Ze maken ruzie met ons, en we kunnen zelfs in de gevangenissen terecht komen!

Toen ik gisteren met mijn vriendinnetje uit de straat over God probeerde te praten, lachte ze me gewoon uit! Weet je, soms wil ik liever geen christen zijn. Soms vind ik het zo moeilijk om vol te houden...

‘Als je het moeilijk vindt om vol te houden,’ zegt de spreker voor in de kerk.

Hé! Ik kijk verbaasd naar de brief die de spreker voorleest. ‘De brief voor de Hebreeënen,’ staat er op de achterkant. Het lijkt wel alsof die brief speciaal voor mij geschreven is.

‘Als het moeilijk voor je is om christen te zijn, lees dan in de Bijbel. De Bijbel staat vol met verhalen over mensen zoals jij. Mensen die het ook moeilijk hadden, maar die toch op God bleven vertrouwen. Abraham bijvoorbeeld. God beloofde hem net zoveel kinderen als er sterren aan de hemel zijn. Maar Abraham moest heel lang wachten voordat er echt gebeurde wat God had beloofd. Het duurde jaren en jaren voordat Abraham en Sara eindelijk een baby kregen. *Het duurde nog veel meer jaren voordat er zoveel kinderen waren geboren als er sterren aan de hemel zijn. Dat duurde zelfs nog langer dan Abrahams leven. Maar zelfs nadat Abraham gestorven was, werkte God verder aan wat hij aan Abraham had beloofd.*

De spreker houdt de brief hoog in de lucht.

‘Dus als je het soms moeilijk vindt om vol te blijven houden, helpt het verhaal van Abraham je om te blijven vertrouwen op God. Dat verhaal leert ons: Wat er ook gebeurt, en hoe lang het ook duurt, uiteindelijk gebeurt altijd wat God heeft beloofd. Wat hij belooft wordt altijd waar. Dus houd vol! Houd vol!’

Ik ben op het puntje van mijn stoel gaan zitten, ik let nu heel goed op. De spreker vertelt nog meer verhalen uit de Bijbel. Wat vertelt hij spannend! Hij vertelt over Isaak, over Jakob, over Jozef, over Mozes... Als ik mijn ogen dichtdoe, lijkt het net alsof de mensen uit de verhalen naar mij roepen: ‘Houd vol! Houd vol! Houd vol!’

De mensen uit de Bijbel lijken wel een beetje op mij. Ze hadden het ook moeilijk, en toch bleven ze op God vertrouwen. Met elk verhaal dat de spreker vertelt, voel ik me minder alleen. ‘Ja, ik ga volhouden,’ zeg ik zachtjes voor me uit. Ik voel me ineens trots. De God van Abraham, Isaak, Jakob en al die anderen, is ook mijn God!

8-12 jaar

Hebreeënen 11:8-15

Het geloof van Abraham

Ook Abraham had een groot geloof. God beloofde hem een nieuw land, en gaf hem de opdracht om daarheen te gaan. Abraham gehoorzaamde. Hij ging weg uit zijn land, zonder dat hij wist waar hij terecht zou komen.

Door zijn geloof kwam hij in het land dat God hem beloofd had. Maar hij woonde daar in tenten, als een vreemdeling, samen met zijn zoon Isaak en zijn kleinzoon Jakob. Die kregen dezelfde belofte van God. En ook zij bleven vreemdelingen in dat land. Want ze wachtten op het hemelse Jeruzalem, de stad die God zelf zou bouwen. Abrahams vrouw Sara kon geen kinderen krijgen en Abraham was al oud. Maar omdat Abraham een groot geloof had, kon hij toch vader worden. Want God had hem nakomelingen beloofd, en Abraham vertrouwde op God. En zo kreeg één man, die al bijna dood was, heel veel nakomelingen. Net zo veel als er sterren aan de hemel zijn, en net zo veel als er zand is bij de zee.

De bouwstenen van de zondag

Het geloof van Abraham

Het hemelse Jeruzalem

Abraham, Isaak en Jakob bleven op God vertrouwen, ook al kregen ze tijdens hun leven niet wat God beloofd had. Ze begrepen dat ze hun nieuwe land pas later zouden bereiken. Het was alsof ze het in de verte zagen liggen. Daarom noemden ze zichzelf vreemdelingen op aarde. Daarmee bedoelden ze dat ze op weg waren naar een ander land. Dat was natuurlijk niet het land waar ze ooit vandaan kwamen. Naar dat land hadden ze makkelijk terug kunnen gaan. Nee, het nieuwe land waar ze op hoopten, was een veel betere plaats: het hemelse Jeruzalem. En daarom noemt God zichzelf de God van Abraham, Isaak en Jakob. Want voor hen heeft hij dat hemelse Jeruzalem gemaakt.

10. WEET JE

Vreemdelingen

In de Bijbel gaat het vaak over vreemdelingen. Meestal gaat het dan over mensen die (tijdelijk) in een ander land wonen, zoals het volk van Israël in Egypte. Maar soms wordt er iets anders mee bedoeld: alle mensen op aarde zijn vreemdelingen, of gasten van God. Het laat zien dat de aarde van God is, en dat het leven op aarde maar tijdelijk is. Uiteindelijk gaat het om het leven in Gods nieuwe wereld. Dit idee vind je niet alleen hier in Hebréeën 11, maar ook in 1 Kronieken 29:15, Psalm 39:13 en 1 Petrus 2:11-17.

11. OM OVER TE PRATEN

Bij de gespreksvragen staan verschillende soorten vragen: 'weetvragen' en 'denkvragen'. Antwoorden op de weetvragen kun je opzoeken, bijvoorbeeld in het verhaal. Maar over de denkvragen kun je met elkaar blijven nadenken. Daarom zijn er ook geen foute antwoorden!

4-8 jaar

- Waarom is Judith soms verdrietig? Ben jij ook weleens verdrietig? Wanneer bijvoorbeeld?
- Waarom denk je dat het in de brief over Abraham gaat? Vind jij Abraham ook een bijzonder voorbeeld?
- Judith vindt het fijn om over Abraham te horen. Zo wordt ze minder verdrietig. Wat vind je daarvan?

8-12 jaar

- Beloofd iemand jou ook weleens iets?
- Komt dat altijd meteen uit? Wat vind je daarvan?
- Zou jij ook in het hemelse Jeruzalem willen zijn? Waarom wel of niet?
- Wie is jouw voorbeeld? Heb je ook een voorbeeld in de kerk of in de Bijbel?

Tip

Dit is de laatste zondag over Abraham, Sara en Isaak. Praat aan de hand van de bijbeltekst uit Hebréeën nog eens met elkaar over de verhalen die jullie met elkaar gelezen hebben. Bijvoorbeeld met hulp van deze vragen:

- Waardoor kwam Abraham in het land dat God hem beloofd had?
- Waarom werd Abraham toch vader? Wat vind je ervan dat hij zo lang moest wachten?

De bouwstenen van de zondag

Het geloof van Abraham

12. OM TE DOEN

4-8 jaar

Zie je het al?

Abraham, Isaak en Jakob bleven op God vertrouwen, ook al kregen ze tijdens hun leven niet wat God beloofd had. Maar het was alsof ze Gods beloofde land al in de verte zagen. Laat de kinderen daarom hun eigen verrekijker maken.

Wat heb je nodig?

Per kind:

- twee lege wc-rolletjes
- gekleurd vloeipapier
- verf
- lijm

Plak de twee wc-rolletjes aan elkaar, en laat de kinderen die beschilderen. Plak dan het vloeipapier aan het uiteinde. Zien ze dat de wereld een mooie kleur krijgt?

Tips

- Vraag aan de ouders van de kinderen of ze allemaal zelf twee wc-rolletjes aan hun kind mee willen geven.
- Heb je weinig tijd? Plak de rolletjes van tevoren alvast aan elkaar.
- Met geel papier wordt alles heel zonnig!

8-12 jaar

In een tent

De schrijver van de Hebreeën-brief zegt dat je kunt zien dat Abraham een vreemdeling op aarde was, omdat hij in een tent woonde. Laat de kinderen hun eigen tent bouwen van satéprikkers.

Wat heb je nodig?

Per kind:

- 6 satéprikkers
- 4 elastiekjes

Tip

Als je de tent 'bekleedt' met vliegerpapier, kun je daar ook nog woorden op schrijven die de kinderen bij het verhaal vinden passen.

8-12 jaar

Het grote vreemdelingspel

Speel met elkaar het grote vreemdelingspel. Wie is het eerste in Gods nieuwe wereld?

Je hebt nodig:

- het grote vreemdelingspel
- pionnen
- een dobbelsteen

Tips

- Print het spel op A3-formaat uit. Vergeet ook de dobbelsteen en de pionnen niet.
- Geef ieder kind een spel mee voor thuis.

Tip

Dit spel kun je natuurlijk ook met de jongste groep spelen! Laat dan de oudere kinderen wel de jongste kinderen helpen.

De bouwstenen van de zondag

Het geloof van Abraham

13. ZEGEN

In de Bijbel staat een zegen voor alle mensen. Dat is een wens die vaak aan het einde van de kerkdienst wordt uitgesproken. En die zegenwens zeggen wij hier ook tegen elkaar:

Tips

- Ga in een kring staan en houd elkaars handen vast.
- Laat drie kinderen elk een zin uitspreken, of spreek alles samen uit.

'De Heer zal jullie gelukkig maken en jullie beschermen. De Heer zal bij jullie zijn en voor jullie zorgen. De Heer zal aan jullie denken en jullie vrede geven.'
Numeri 6 :24-25

COLOFON

Tekst: Nederlands Bijbelgenootschap
Bijbeltekst: Bijbel in Gewone Taal
Hervertelling bijbelverhaal: NBG/Melanie van de Peut
Illustratie: NBG/Liza-Beth Valkema
Strip: NBG/Bart den Heeten
Spel: NBG/Paul Oole/Studio Vrolijk
Ontwerp: Frivista
DTP: Villa Grafica

Werkblad (4-8 jaar)
Het geloof van Abraham

Werkblad (4-8 jaar)
Het geloof van Abraham

Werkblad (8-12 jaar)

Het geloof van Abraham

Door zijn geloof kwam Abraham in het land dat God hem beloofd had. Maar hij woonde daar in tenten, als een vreemdeling, samen met zijn zoon Isaak en zijn kleinzoon Jakob. Die kregen dezelfde belofte van God. En ook zij bleven vreemdelingen in dat land. Want ze wachtten op het hemelse Jeruzalem, de stad die God zelf zou bouwen.
(Hebreeën 11:9-10)

VREEMDELINGEN

In de Bijbel gaat het vaak over vreemdelingen. Meestal gaat het dan over mensen die (tijdelijk) in een ander land wonen, zoals het volk van Israël in Egypte. Maar soms wordt er iets anders mee bedoeld: alle mensen op aarde zijn vreemdelingen, of gasten van God. Het laat zien dat de aarde van God is, en dat het leven op aarde maar tijdelijk is. Uiteindelijk gaat het om het leven in Gods nieuwe wereld.

Dit idee vind je niet alleen hier in Hebreeën 11, maar ook in 1 Kronieken 29:15, Psalm 39:13 en 1 Petrus 2:11-17.

IN EEN TENT

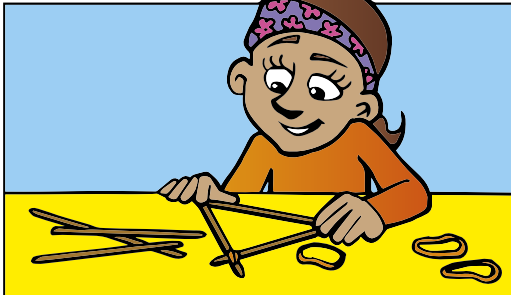
De schrijver van de Hebreeën-brief zegt dat je kunt zien dat Abraham een vreemdeling op aarde was, omdat hij in een tent woonde. Maak je eigen tent van satéprikkers.

JE HEBT NODIG:

* 6 SATÉPRIKKERS * 4 ELASTIEKJES

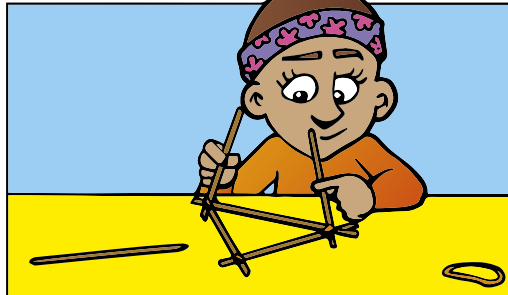
1

LEG DRIE SATÉSTOKJES NEER IN DE VORM VAN EEN DRIEHOEK, EN MAAK ELKE HOEK VAST MET EEN ELASTIEKJE.

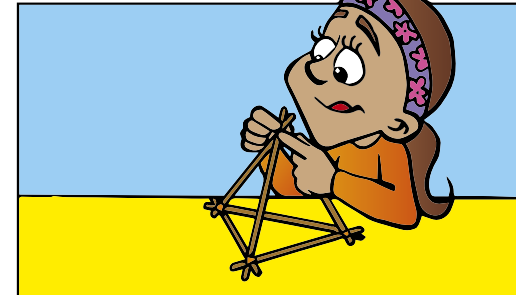
2

STEEK DE ANDERE DRIE SATÉPRIKKERS DOOR DE ELASTIEKJES OP DE HOEKEN.

3

MAAK DE LOSSE UITEINDEN AAN ELKAAR VAST MET EEN ELASTIEKJE.

Werkblad (8-12 jaar) Het geloof van Abraham

HET GROTE VREEMDELINGENSPEL

Speel het grote vreemdelingspel.
Wie is het eerste in Gods nieuwe wereld?

OP REIS als vreemdeling

Start

Je krijgt van God de opdracht om in een ander land te gaan wonen, net zoals Abraham.

Salomo vraagt in een gebed aan God of hij ook naar de gebeden van vreemdelingen wil luisteren.

Wat wens jij vreemdelingen toe? Bedenk een mooie wens. Daarna mag je nog een keer gooien.

Noömi en haar gezin vluchten naar Moab. Daar wonen ze tien jaar als vreemdelingen.

Je mag pas verder als je vijf gegooid hebt.

Bij het oogsten mogen vreemdelingen het overgebleven koren oprapen.

De speler die nu als laatste staat, mag twee stappen vooruit.

Jezus zegt dat als je voor vreemdelingen zorgt, je iets voor hem doet.

De profeet Ezechiël zegt dat alle stammen van Israël een deel van hun land aan vreemdelingen moeten geven.

Gooi nog een keer. Wijs een andere speler aan. Hij of zij mag het aantal stappen vooruit dat jij gegooid hebt.

De profeet Jesaja zegt dat ook vreemdelingen naar de tempel mogen komen. Ga drie stappen vooruit.

GEFELICITEERD!

Je bent aangekomen in Gods nieuwe wereld. Daar is niemand meer een vreemdeling.

oek vreemdelingen. Sla één beurt over.

JE HEBT NODIG:

- Net zoveel pionnen als er spelers zijn
- 1 & een dobbelsteen
- 1 = plaatsen achteruit
- 3 = plaatsen vooruit

Je moet snel vluchten, net zoals de Israëlieten uit Egypte. Gooi nog een keer.

God zegt dat je vreemdelingen goed moet behandelen, omdat je zelf ook een vreemdeling bent geweest. Maar moet je even over nadenken. Sla één beurt over.

Je moet het zoveel van vreemdelingen houden als van jezelf. Gooi nog een keer.

Alle spelers moeten het aantal plaatsen vooruit dat zij gegooid hebt.